

УДК 330

Федяй Я.І.

здобувач вищої освіти на третьому рівні спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Національний університет «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інноваційний розвиток промислових підприємств є основою для їх стабільного функціонування. Створення нових продуктів, інновацій дозволяють постійно розвиватися цим економічним суб'єктом, розширювати власну діяльність. Цілком зрозуміло, що для цього ці суб'єкти господарювання повинні постійно шукати джерела фінансових ресурсів для забезпечення власної модернізації, удосконалення виробничих процесів, системи управління на підприємствах. Саме тому для промислових підприємств питання забезпечення власного інноваційно-інвестиційного розвитку завжди є актуальними і постійно перебувають у фокусі уваги їх власників та керівників.

При цьому вже давно доведено вченими і історичним досвідом функціонування промислових підприємств, що саме інноваційна діяльність є обов'язковим елементом і невід'ємною складовою забезпечення стабільного розвитку цих суб'єктів підприємницької діяльності, їх конкурентоспроможності. Відповідно для власного виживання у висококонкурентному середовищі у переважній більшості випадків в ринковій економіці промислові підприємства зобов'язані займатися інноваційною діяльністю, або залучати готові інноваційні рішення у власну роботу для підвищення ефективності власного функціонування, оптимізації витрат, забезпечення раціонального використання природних ресурсів.

Для обґрунтування особливостей інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства проведемо з початку дослідження сутності такого виду економічного розвитку.

Зазначимо, що в науковій літературі сьогодні категорію «інноваційно-інвестиційний розвиток» використовують вчені досить активно, вивчаючи питання пошуку нових способів прискорення інноваційного розвитку окремих економічних систем та нових джерел фінансування такого розвитку при обмеженості власних фінансових ресурсів. Загалом інноваційно-інвестиційний розвиток можна охарактеризувати як процес якісних змін у функціонуванні економічної системи, які пов'язані з впровадженням нових технологій, змін та підходів у виробництво, управління та стимулювання господарської діяльності, і здійснені на основі пошуку і залучення інвестиційних ресурсів у достатньому обсязі для забезпечення такого розвитку в довгостроковій перспективі [1; 2; 3].

У сучасних умовах інноваційно-інвестиційний розвиток економічних систем пов'язаний з розробкою та впровадженням нових технологій, інновацій у всі складові функціонування промислового підприємства, окремих економічних систем різних рівнів та масштабів. Цілком зрозуміло, що забезпечити такий розвиток можливо лише при наявності сприятливих умов для розробки зазначених технологій, підтримки їх розробників.

Як вже зазначалося, інноваційно-інвестиційний розвиток є важливим для промислових підприємств і повинен забезпечуватися поступовим впровадженням стратегії таких підприємств. В сучасному світі високоінноваційні промислові підприємствами вже не мають альтернатив щодо забезпечення власного розвитку, окрім стимулювання інноваційної діяльності, пошуку нових способів підвищення якості товарів, розширення їх асортименту, удосконалення обслуговування і т.д.

Для інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств притаманні свої

особливості, які обумовлені в першу чергу специфічними рисами господарської діяльності таких суб'єктів господарювання. Серед них, на наше переконання, варто виокремити наступні:

- наявність фізичного розташування підприємства, що визначає його прив'язаність до певної території, регіону;
- виробництво товарів великими партіями, що вимагає організації відповідної логістики, інфраструктури та співпраці в цьому аспекті з місцевими органами влади;
- використання різного обладнання для виробництва промислових товарів, необхідність періодичного його оновлення, модернізації, що вимагає інвестиційних ресурсів;
- використання сукупності технологій для забезпечення ефективної роботи промислового підприємства, включаючи виробничі технології, інновації у сфері продажу, управління;
- наявність тісного взаємозв'язку з іншими економічними суб'єктами, іншими промисловими підприємствами, які виступають постачальниками необхідних комплектуючих, обладнання, сировини, послуг;
- функціонування промислового підприємства відбувається з метою отримання прибутку, а це вимагає організації також складного процесу управління операційними процесами, фінансовими ресурсами, кадровим потенціалом
- особливу роль у функціонуванні промислового підприємства відіграє складна система управління, яка поєднує в собі всі ланки взаємодії між різними структурними підрозділами та працівників, які приймають управлінські рішення
- діяльність промислового підприємства повинна відбуватися у відповідності до діючого законодавства країни, на території якої таке підприємство функціонує, особливу увагу в цьому контексті прийнято приділяти дотриманню норм екологічного законодавства, оскільки промислові підприємства досить часто негативно впливають на розвиток екологічних систем на окремих територіях;
- для кожного конкретного промислового підприємства завжди є унікальні, притаманні лише йому особливості функціонування, які впливають на процес забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку такого підприємства.

Таким чином, враховуючи специфічні риси господарської діяльності промислових підприємств визначимо особливості забезпечення їх інноваційно-інвестиційного розвитку, а саме:

- необхідність постійно інвестувати ресурси у підтримку та розвиток виробництва, здійснювати інвестиції у проведення досліджень;
- необхідність організації процесу розробки та впровадження інновацій у діяльність промислового підприємства, їх імпорту з метою використання для підвищення якості товарів, послуг;
- інноваційно-інвестиційний розвиток у значній мірі визначає рівень конкурентоспроможності промислового підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках товарів і послуг;
- необхідність врахування значної кількості зовнішніх внутрішніх чинників, які можуть як позитивно, так і негативно впливати на діяльність промислового підприємства, його можливості залучати інвестиції на зовнішніх ринках, реалізовувати власні товари в різні країни, забезпечувати співпрацю з іншими промисловими підприємствами, державними підприємствами у частині розробки інноваційних технологій;
- важливість для розвитку промислових підприємств наявність в країні ефективної державної промислової політики, впровадження якої дозволяє стимулювати розвиток високоінноваційних підприємств, забезпечити високий рівень конкурентоспроможності;
- важливу роль в інноваційно-інвестиційному розвитку будь-якого промислового підприємства відіграє їх репутація, залученість до реалізації соціальних та екологічних проектів, наявність сертифікатів якості продукції, управління, що також вимагає організації

управління власним брендом, репутацією;

– інноваційно-інвестиційний розвиток промислового підприємства пов'язаний із сукупністю значних ризиків господарської діяльності, оцінка і врахування яких є невід'ємною складовою загальної стратегії розвитку підприємства;

– для впровадження моделі інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємства важливим є наявність реалістичної стратегії такого розвитку, відповідного плану дій щодо досягнення основних її цілей;

– необхідність постійного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розробки і впровадження дієвих практик підвищення рівня конкурентоспроможності подібних промислових підприємств, аналізу досвіду інших суб'єктів господарювання щодо впровадження різних типів інновацій;

– забезпечення інноваційного розвитку вимагає значних інвестиційних ресурсів і зрозуміло, що запровадити одночасно значну кількість різних інновацій досить складно, що вимагає наявності певного плану модернізації як виробництва, так і системи управління промисловим підприємством;

– інноваційний розвиток промислового підприємства в першу чергу пов'язаний з реалізацією довгострокових проєктів, які вимагають значних фінансових ресурсів і дозволяють забезпечити підвищення ефективності саме в довгостроковій перспективі;

– для поступового впровадження моделі інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємству інколи доцільно кооперувати свої зусилля з такими ж підприємствами, створювати спільні підприємства з метою розробки складних і дороготартісних інновацій, насамперед у виробничій сфері;

– забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємства також вимагає побудови системи взаємовідносин з науковими установами, закладами вищої освіти з метою проведення спільних досліджень, здійснення практичної апробації результатів таких досліджень, прийняття участі у підготовці майбутніх фахівців.

Для інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємства питання постійної модернізації власної діяльності завжди залишаються актуальними. Важливим є пошук нових інновацій, впровадження яких дало б можливість підприємству підвищити рівень конкурентоспроможності, розширити ринки збуту, досягти нових успіхів в окремих нішах.

Література:

1. Вовк, О., Кривенко, В. Дослідження інноваційно-інвестиційних умов модернізації підприємств інфраструктурної сфери. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-20>
2. Tulchynska, S., Vovk, O., Popelo, O., Saloid, S., Kostyunik, O. Innovation and investment strategies to intensify the potential modernization and to increase the competitiveness of microeconomic systems. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 2021. 21(6), 161-168. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2021.21.6.22>
3. Попело О. В., Малиш В. В. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств як фактор забезпечення економічної безпеки. *Economic Synergy*. 2023. № 1. С. 48–56. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-4>